

Joukkoliikenteen liikennevaloetuuudet

1. Johdanto

2 – Tekniikka ja toiminnot

3 - Strategia ja mahdollisuudet

Joukkoliikenteen liikennevaloetuuudet

JOHDANTOA JA TAUSTAA

Miksi etuudet

Periaatteet

Esimerkki

Ilmaisimet

Menestystekijät

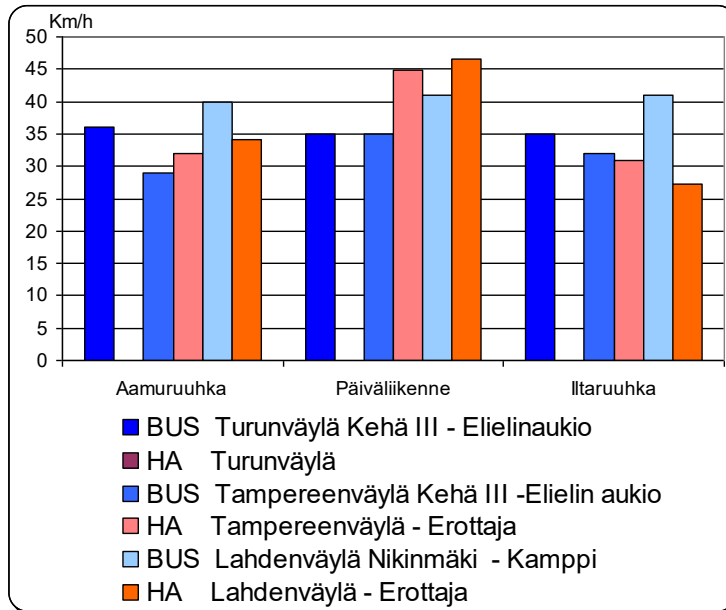
Pakkopisteet

...mutta - mille et voi mitään

Miksi joukkoliikenteen etuuksia

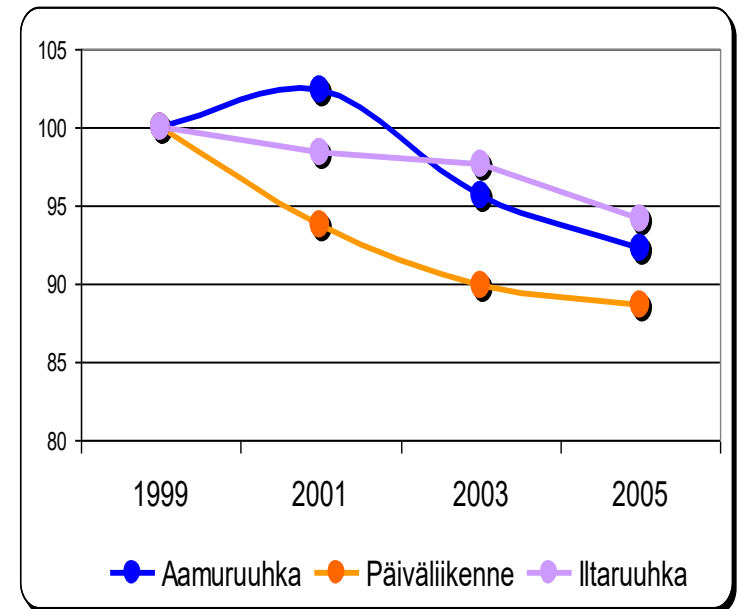
-nopeus on joukkoliikenteen keskeinen aatetekijä

Linja-autojen ja muun liikenteen matkanopeudet

- Ruuhka-aikoina matkanopeudet ovat samalla tasolla
- Päiväliikenteessä muu liikenne on nopeampaa

Muun liikenteen matkanopeuden kehitys

- Ruuhka-aikoina matkanopeus on alentunut vajaan prosentin vuodessa, päiväaikana reilun prosentin vuodessa
- Päiväajan liikenteen hidastumisen keskeinen syy liikennemäärien kasvu

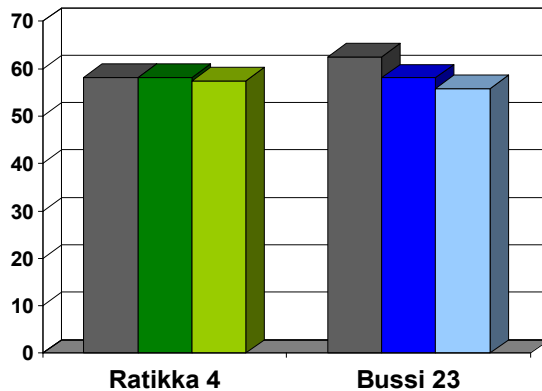
- **Yhden prosentin matka-ajan hidastuminen vastaa vajaan puolen minuutin matka-ajan lisäystä**

Miksi joukkoliikenteen etuuksia - hyötyjä

- Bussien liikennevaloviivytykset
- Säännöllisyys
- Liikennöinnin käyttötalous

■ Ennen   ■ Jälkeen Syksy 99   ■ Jälkeen Kevät 00

Linjan matka-aika (min)

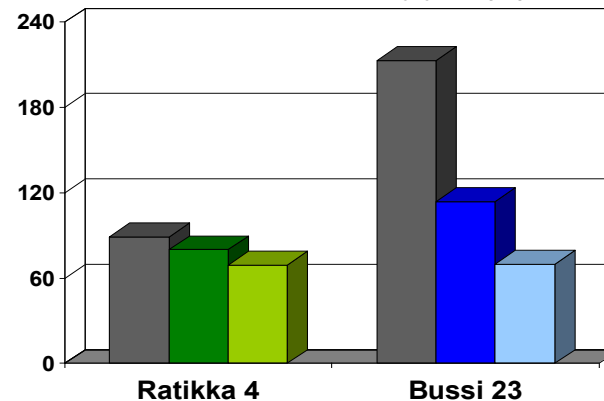
Ratikoiden kierrosaika lyheni

0:46 min (1%)

Bussien kierrosaika lyheni

6:36 min (11%)

Säännöllisyys (s)

Ratikoiden täsmällisyys parani

20 s (22 %)

Bussien täsmällisyys parani

2:20 min (67 %)

Miksi joukkoliikenteen etuuksia

- Helmin yhteiskuntataloudelliset laskelmat

Alkuperäinen hanke 1995

- Hankeen investointi 5,5 Mmk
- Vuotuiset laskennalliset säästöt:
  - Matkustajien aikasäästö 2.6 Mmk/v
  - Kaluston säästö 0,2 Mmk/v
  - Päästöjen väheneminen < 1000 mk/v
  - Muun liikenteen sujuvuus - ei arvioitu
- HYÖTY-KUSTANNUSSUHDE = 3.3

Joukkoliikenteen etusjärjestelyt voivat yleisemminkin olla kustannustehokkuudeltaan kilpailukykyisiä liikenneväyläinvestointeihin nähden

Ote tutkimusraportista

HELMIN TUOTTO

RATIKAT

1 täysipäivävuoro kullakin
raitiolinjalla á 120 000 €
=> 960 000 €/vuosi

BUSSIT

Bussivuorot 10 linjaa
á 80 000€
=> 800 000 €/vuosi

YHTEENSÄ

1 800 000 €/vuosi

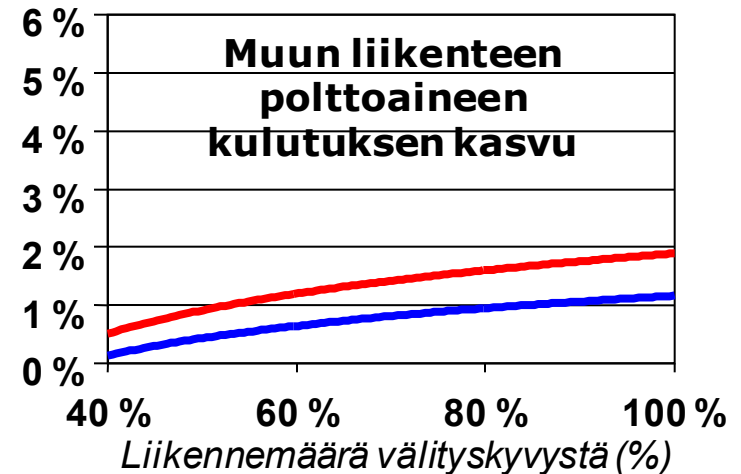
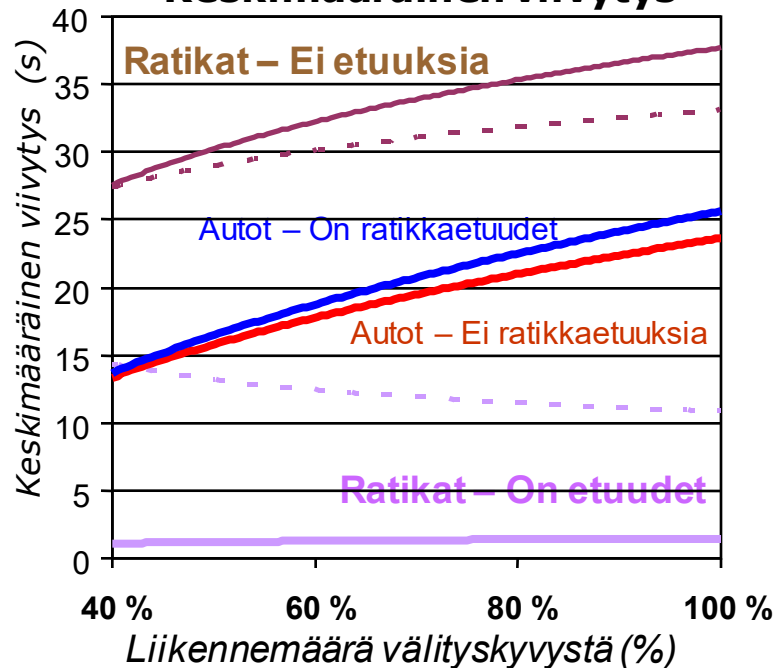
Lisäksi:

Matkustajien aikasäästöt
Bussien polttoainetalous

Miksi joukkoliikenteen etuuksia - haitat HUTSIM-simuloinnin mukaan

Keskimääräinen viivytys

Ratikoiden 5 minuuttia
vuoroväli 10 minuuttia

Bussi-ilmaisimet

- kulmakivi - bussin tulo on tiedettävä

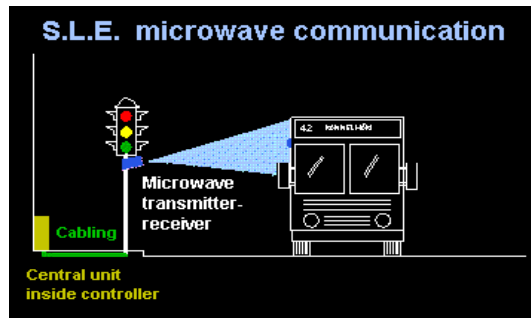
<http://www.hel.fi/liikenteenohjaus/tetra>

Uusia virtauksia
esim. Tampereen
palvelukonsepti
(avaimet käteen)

Iso koko
Matala maavara

PITKÄSILMUKKA

Kaapelointi
Ei aikataulutietoa

TUNNISTIN

Ei Kaapelointia
On aikataulutieto

RADIOVIESTI

Menestystekijät

- miten onnistut varmasti

- Ilmaisin riittävän kauas
  - tavoite 200 – 300 m
- Pysäkki mieluummin risteuksen jälkeen kuin ennen risteystä
  - ellei onnistu, pysäkki-ilmaisimet auttavat
  - pysäkki-ilmaisin toimii monella tavalla
- Ilmaisujen luotettavuus
  - 99%:n varmuuskin toimii väärin pari kertaa päivässä
  - kuittauksen on aina toimittava

Pakkopisteet

- mistä pidät aina kiinni

○ *Safety first*

- minimiaikoja ei saa alittaa
PITKÄ SUOJATIE VAATII AIKANSÄ
- takuvihreitä ei saa alittaa
ESTÄ AUTOJEN LIIAN LYHYT VIHREÄ

○ Ruuhka-aika on erilainen

- Etuus ei saa aiheuttaa ruuhkaa
etuussuunnalle
ETUUS TOIMII ERILAILLA
  - vähennä hukka-aika
lisävaihe -> rotaatio
  - purkautumismahdollisuus
esimerkkinä Munkan aukio

...Mutta

- mille et voi mitään

- **Lyhyet risteysvälit**
  - ilmaisun siirto yli risteuksen
  - vaatii paljon enemmän suunnittelua
  - varmistettava poikkeustilanteet
- **Joukkoliikenteen suuri määrä**
  - vain myöhässä olevat saavat etuuden
  - strateginen valinta –liikennevalojen suunnittelija ratkaise
- **Pysäkkiaikojen valtava vaihtelu**
  - ei ole ensilinjan toteutuskohte
  - räätälöinti tarpeen

Kiitos mielenkiinnosta